N:o 9. | Redaktör och utgifvare: FRANS J. HUSS. Expedition: Hötorget 6, 1 tr. upp öfv. gård. | Stockholm den 1 Maj 1888. | Pris: Helt år 5 kr., Lösn:r 25 öre. Bilagan I 75 öre. | Årg. 8.

Anna Klemming.

I öfverensstämmelse med denna tidnings uppgift att i första rummet egna uppmärksamhet åt konst och konstnärer i vårt eget land och då i dessa dagar en för oss ny opera gått öfver scenen, hvari vår yngsta primadonna innehar det qvinliga hufvudpartiet, ha vi här velat lemna en bild af den unga konstnärinnan.

Det var den 24 April förlidet år, som fröken Klemming första gången lät höra sig inför vår operapublik såsom Mathilda i »Wilhelm Tell», och med denna debut gjorde hon också sina första steg på scenens tiljor. Det skulle ha varit mer än underligt om icke de der första stegen visade någon osäkerhet på en mark, som har så många stötestenar för den som först beträder densamma, men den unga debutanten tillerkändes allmänt en säkerhet och en framgång, som innebar ovanligt goda löften om en lycklig konstnärsbana, ty af de tre gåfvor som utgöra hufvudvilkoren för en lyrisk sångerskas carrière: röst, utseende och dramatisk förmåga hade naturen med gifmild hand förlänat henne de båda första, och beträffande den sistnämnda kan denna genom vana och arbete förvärfvas äfven der ett lugnt naturel, såsom fröken Klemmings, förefaller mindre mäktigt att uttrycka de starka lidelser och mångfaldiga karaktärsskiftningar, som scenen kräfver. Redan den andra debuten i en så maktpåliggande rol som Julia i Gounods »Romeo och Julia» blef för henne en triumf, hvilken man lika litet väntat sig, som hon sjelf kunde tro att denna rol, föremålet för hennes största längtan, så snart skulle falla på hennes lott att få utföra. Hon visste att motsvara det förtroende teaterstyrelsen skänkte henne med lösandet af denna nya uppgift, och med denna andra debut var hennes engagement vid Stora teatern gifvet.

Det nya spelår, som med förra hösten ingick för de kgl. teatrarne, begynte, som man vet, under föga gynsamma auspicier. Vår förste tenor och förste baryton hade lemnat oss och vår första primadonna, som länge uppburit den stora operans sopranpartier, hade man ej heller fäst vid operascenen. Under sådana förhållanden var fröken Klemmings engagement till ej ringa fördel för teaterstyrelsen, likasom den unga artisten sjelf derigenom fick tillfälle att pröfva sina krafter med nya och stora uppgifter. Dessa krafter hafva också tagits strängt i anspråk under detta spelår, men framgången har äfven följt arbetet i spåren, och särskildt har fröken Klemming nyligen af publiken som af kritiken för sin framställning af Margareta i »Faust» vunnit ett lika varmt som välförtjent erkännande. Vi ha förut yttrat oss om denna framställning, om den intagande bild af Margareta, som fröken Klemming här återgaf och om den dramatiska kraft hon på ett öfverraskande sätt utvecklade i kyrkscenen och fängelsescenen, hvarigenom hennes framsteg som skådespelerska röjdes på ett omisskännligt sätt.

Anna Klemming.

Af en lyrisk primadonna fordras naturligtvis i första rummet att hon skall ega en röst nog stor att att uppbära de sångpartier som den stora operan erfordrar, och ofta nog får man, der denna egenskap förefinnes, efterskänka anspråken på yttre företräden eller dramatiskt konstnärsskap, hvarigenom först den sceniska framställningen når sin fulländning. Fråga är dock om icke den sångerska, som eger de yttre fördelarne af ungdom och personligt behag i förening med en tillräcklig, om ej så väldig, samt vacker och vårdad stämma,

med dessa egenskaper motväger den vokala storheten. Illusionen, den idealiserande bilden är en vigtig faktor när det gäller framställningens helgjutenhet. Altsångerskan är i detta fall mera oberoende än sopransångerskan, som vanligen har att framställa pjesens hufvudperson, älskarinnan, hvars behag, ofta tjusande operans hjelte vid första anblicken, såsom i »Romeo och Julia», beprisas af denne, och der de verkligen förefinnas också gör henne mera sympatisk för publiken än der de saknas, i hvilket senare fall illusionen kan förbytas till parodi. Hvilken fängslande makt de yttre företrädena såsom ett plus till talangen ega äfven der röstens inponerande storhet saknas ha vi exempel på i de sceniska triumfer en ung sångerska, landsmaninna till oss, under senaste tiden skördat på Europas förnämsta skådebanor. Fröken Klemming kan ej räknas till den förstnämnda kategorien af sångerskor med stor, imponerande röst, men hennes stämma, som utmärker sig för behaglig timbre, tillräckligt styrka och äfven i höjden ren klang, är väl och jemnt utbildad, hennes vackra deklamation är uttrycksfull och tydlig och den hos sångerskor nu så ofta hörda och använda vibrationen spåras ej hos henne. Med dessa egenskaper hos sångartisten, förenar sig också en behaglig apparition, som nog kommer att vinna ännu mer, genom en med mera scenvana vunnen större plastisk rörlighet. Fröken Klemmings användbarhet för scenen visar sig också af de många och stora roler, som hon redan under detta spelår fått sig tilldelade. Utom de ofvannämnda har hon sålunda utfört Eudora i »Judinnan», Agatha i »Friskytten», Elsa i »Lohengrin», Prinsessan i »Per Svinaherde», Bellina i »Andorra-dalen» och innehar nu Katharinas parti i »Hårdt emot hårdt». Det uppriktiga bifall som publiken skänkt henne i dessa roler är också ett erkännande, som säkert uppmuntrar den unga konstnärinnan till fortsatt sträfvan och vidare utveckling i sin konst.

Fröken Anna Klemming, dotter af bleckslagaren Wilh. Klemming härstädes och hans maka Elisabeth Burmann, är född d. 6 Febr. 1864, yngst af nio syskon, Sina sångstudier började hon 1881, då hon fick inträde i Musikaliska akademien, der hon hade till lärare dir. Håkansson. Efter nära fyra års studier derstädes beslöt hon att fortsätta dessa i utlandet. På några kompetenta konstdomares råd, hvilka ansågo henne icke ännu mogen för en sådan studieresa, valde hon en medelväg och begaf sig till Köpenhamn för att under några månader sjunga för Fritz Arlberg. Denna studietid blef emellertid mycket längre än först var ämnadt, emedan hon fann hans undervisning så lärorik, att hon stannade i den danska hufvudstaden ända tills den 12:te April 1887. Under vistelsen der hade hon tillfälle att flere gånger låta höra sig å konserter och på privata musiktillställningar, hvarvid hon rönte ganska stort bifall. Sin första konsert gaf hon på svensk botten nämligen d. 12 Maj 1886 i Malmö. Konserten gafs inför fullsatt salong och med fullständig framgång såsom vi finna af recensioner i stadens tidningar, hvari hon berömmes för sitt klockrena, enkla och flärdfria föredrag, sin förträffliga tonansats och väl skolade röst. Samma goda egenskaper tillerkändes sångerskan också efter en konsert i Halmstad, och äfven efter ett uppträdande i Tivolis konsertsalong i Köpenhamn samt vid hennes afskedskonsert i Kasinos lilla sal derstädes d. 5 April förlidet år. Flere af hennes vänner och konstkännare, som haft tillfälle att höra henne i Köpenhamn, rådde henne att debutera på kgl. teatern derstädes, och hon fick verkligen också der aflägga prof inför kammarherre Fallesen och musikaliska auktoriteter såsom Margareta i »Faust». Kapellmästaren Svendsen och musikdirigenten Rung voro ense om att den unga sångerskan var i besittning af betydande gåfvor särdeles i musikalisk riktning, men då Margaretas rol redan för längesedan tilldelats fröken Dons gick debuten om intet och fröken Klemming begaf sig åter till hemlandet, der, som vi veta, hennes debut å vår kgl. opera straxt derefter inträffade.

Den åsigt som danska tidningen Politiken yttrade om den unga sångerskan efter hennes konsert i Kasinosalen, att scenen knappast är hennes rätta verkningsplats och att hon icke är synnerligen egnad för en musikaliskdramatisk konstnärsbana står alldeles i strid med den erfarenhet vi här vunnit under det år hon tillhört vår första scen, och de framgångar hon der redan skördat hoppas vi komma att efterföljas af ännu fler, om nämligen under nuvarande kritiska förhållanden nationalrepresentationen unnar oss att fortfarande få ega en operascen till verksamhetsfält för våra inhemska förmågor. *H.*

Teaterfrågan.

Statsutskottets andra utgiftsafdelning har nu fattat beslut att justera sitt utlåtande med anledning af K. M:ts proposition rörande k. teatrarne.

Afdelningens ena hälft afstyrker hr O. W. Redelii med fleres motion och tillstyrker bifall till K. M:ts framställning på det sättet, att ett anslag på extra stat af 765,000 kr. beviljas, under vilkor, bland annat, att teaterverksamheten å de k. teatrarne, utan att staten derför har något ekonomiskt ansvar eller någon annan befattning än den kontroll å verksamheten, som må kunna anses nödig, kommer att fortgå under en tid af *minst fem år från den tid, då ombyggnaden blifver färdig.* Samma afdelnings ledamöter tillstyrka ställandet till K. M:ts förfogande ett kreditiv af 25,000 kr. utöfver det å ordinarie stat uppförda anslaget af 60,000 kr. för teaterverksamhetens uppehållande under spelåret 1888—89, att användas i mån af behof. Vidare tillstyrkes bifall till framställningen om att till gäldande af kostnaderna för teatrarnes skyddande mot eldfara ett belopp af 32,750 kr. uppföres å extra stat för år 1889; samt att till betäckande af en vid verksamheten å de k. teatrarne under spelåren 1883—88 uppkommen brist jemväl å extra stat för år 1889 ett anslag å 129,000 kr. anvisas.

Den andra hälften af andra utgiftsafdelningens ledamöter hemställa åter: att riksdagen må besluta:

att icke bevilja något anslag till uppehållande af verksamheten å de k. teatrarne, men medgifva K. M:t rätt för en tid af ett år, räknadt från den 1 juli 1888, att upplåta de k. teatrarnes fasta och lösa egendom till begagnande under längre eller kortare tid åt den eller dem, som kunna befinnas villiga att, utan att statsverket derigenom betungas med några kostnader, bedrifva verksamheten å sagde teatrar på ett konsten värdiga sätt, med rättighet jemväl för för K M:t att disponera eller öfverlåta dispositionsrätten till alla från teatrarne och dessas fastigheter inflytande inkomster: och

att icke bifalla K. M:ts förslag till ombyggnad och förändring af stora teaterns hus.

Denna afdelning tillstyrker dock bifall till ett belopp å extra stat af 32,750 kr. för åtgärders vidtagande till skyddande af teatrarne mot eldfara samt ett anslag å extra stat af 99,000 kr. för betäckande af uppkommen brist under spelåren 1883—1888.

Vi hoppas att den efter våra sista artiklar i denna fråga tillkomna regeringspropositionen om St. teaterns ombyggnad icke måtte blanda bort korten så att hela spelet förloras. Hur vigtig ock byggnadsfrågan är anse vi dock fortfarande treårsanslaget till teaterverksamhetens fortsättande vara den vigtigaste punkten och hoppas att, om byggnadsanslag skulle beviljas, en ombyggnad måtte ske så grundlig och rationel att byggnaden kan ge största möjliga vinst af sina nya lokaler; hur detta skall kunna ske ha vi förut yttrat oss om. Nihilisternas förslag i andra hälften af statsutskottets utgiftsafdelning hoppas vi att riksdagen ej måtte lyssna till, ty det vore för vår nationalrepresentation föga hedrande att visa en sådan njugghet och blindhet, då det gäller en för vårt land så vigtig konstfråga som den om vår nationalteaters fortfarande bestånd, hvilket på inga vilkor bör äfventyras genom att göra det beroende af enskild spekulation.

Hårdt emot hårdt

eller

"Så ska' de tas".

Komisk opera i 4 akter, efter Shakespeares »Så tuktas en argbigga» af J. V. Widmann, musiken af Hermann Götz, fri öfversättning af Fritz Arlberg.

Texten till denna vår operanyhet är, som synes, hämtad från Shakespeares »Så tuktas en argbigga», hvilken såsom talpjes varit gifven å ett par teatrar härstädes. I operatexten, en fri bearbetning, har emellertid flere uteslutningar och ändringar vidtagits. Sålunda är pro- och epilogen uteslutna samt af personerna Vincentio, en gammal herre från Pisa, Gremio, en af Biancas friare, Tranio och Biondello Lucenzios betjenter, Curtis, Petruchios tjenare, Pedanten, som föreställer Vincentio samt Enkan. Af Shakespear-pjesens 5 akter hafva blifvit 4 i operan och denna slutar i Petruchios hem der alla samlas i stället för i Lucenzios hus. Personerna i operan, jemte rolinnehafvarne vid första uppförandet härstädes var sålunda följande: Baptista, rik adelsman i Padua, (hr Strömberg) Katarina och Bianca, hans döttrar (frkn. Klemming Karlsson) Lucenzio, Hortensio, Biancas friare (hrr M. Strandberg, Janzon), Petruchio, adelsman från Verona (hr Linden), Grumio, hans tjenare (hr Grafström), En fruntimmersskräddare (hr Rundberg), Hofmästaren (hr Dahlgren), Hortensios fru (frkn L. Hedgren), En Hushållerska, (fru Strandberg), Baptistas och Petrucios tjenstfolk, Bröllopsgäster, Grannqvinnor och andra bipersoner. — Handlingen föregår under de tre första akterna i Padua, under den 4:de på Petruchios landgods vid Verona.

Första Akten, 1 Scenen — Gata i Padua. Till höger Baptistas villa med Balkong. Det är afton och nästan mörkt. I Baptistas hus ser man ljus som röra sig af och an. — Lucenzio inkommer med guitarr och sjunger, vänd emot balkongen under det tjenstfolket inne i huset äro oroliga och förargade öfver Katarinas stränga regemente och sedan störta ut på gatan. Baptista söker från sin port att lugna dem och Katarina lexar upp fadern från balkongen för att han krusar för tjenarne, grannqvinnor synas i fönstren klagande öfver den störda nattron. Baptista lugnar tjenstfolket med löfte om dubbel aflöning och en ankare vin, hvarpå de förnöjda vända tillbaka och snart hör man deras muntra sång inne i huset under det Lucenzio fortsätter sin serenad. Härpå följer en duett mellan denne och Bianca, som framträder på balkongen. De störas af Hortensio som inkommer följd af musikanter hvilka uppstämma en serenad i bakgrunden af scenen, Lucenzio och Bianca vända sig åt sidan af huset och Bianca omtalar att »den gamle narren» Hortensio begärt hennes hand af fadern. De båda rivalerna komma i gräl och slutligen i strid, Baptista kommer ut förargad öfver nattbullret, Lucenzio presenterar sig och friar till Bianca, men båda friarne afspisas med det besked att ingen får henne förr än Katarina är förlofvad. Han går in i sitt hus och rivalerna fortsätta sitt ordbyte. Lucenzio går med en hotande åtbörd och Hortensio är på väg att gå hem då han i mörkret får sig en knuff af en mötande person. Denne är Petruchio, som snart igenkänner sin vän Hortensio och under deras samtal berättar om sitt kringflackande lif och lefnadsmätthet samt på Hortensios fråga: »kan kärlek ej mer lifva ditt hjerta», svarar att han ville gifva all sin rikedom om *en* han såg hos hvem han motstånd fann. Hortensio känner en sådan qvinna, »kall som is och hård som stål». Petruchio blir förtjust häröfver, får veta hvem hon är och finner att han förr sett henne som en liten trotsig flicka. Hon skall tämjas, hon skall bli hans brud. De båda vännerna gå bort.

Andra aktens början framställer ett rum, hvari Katarina och Bianca äro sysselsatta med morgonklädseln. Katarina visar sitt hårda lynne mot kammarjungfrun och systern, och sjunger sedan hon befallt Bianca att ackompagnera »en visa, som hon diktar, om hur hon vill bjuda männerna trots». Lucenzio, Hortensio och Petruchio som i rummet bredvid hört visan skratta och ropa da capo; Katarina rycker förgrymmad Bianca med sig ut för att slippa träffa gycklarne, »hvilkas öron hon dock hade lust att värma».

Baptista inträder jemte Petruchio, som åtföljes af Hortensio förklädd till musiklärare och Lucenzio som språklärare. Petruchio ger sig tillkänna för Baptista och begär Katarinas hand. Denne som kände den rike veronesen, Petruchios far, är stolt öfver äran men förskräckes öfver frieriet med kännedom om Katarinas lynne. De båda lärarne presenteras och antagas samt anmodas att uppsöka döttrarne i pinielunden. Efter en stund får man höra oväsen och skrik utanför, Hortensio inrusar med lutan sittande som en krage om halsen, Katarina hvars verk detta är visar sig hotande i dörren och försvinner. Sedan Hortensio och Baptista gått följer en liflig scen mellan Petruchio och Katarina. Den förre visar sig vara mannen att tämja den trotsiga ungmön, som gör allt möjligt motstånd. Petruchio förklarar emellertid bestämdt, att hon skall bli hans hustru, och inför Baptista, Lucenzio och Hortensio, som inkomma för att se resultatet af frieriet förklarar Petruchio, trots Katarinas förnekande, att de nu äro öfverens och utbeder sig faderns välsignelse. Petruchio reser men lofvar snart återkomma att hämta sin brud.

I tredje akten befinna vi oss i en sal hos Baptista. Katarina, klädd till brud, sitter väntande på brudgummen, Den festklädde Baptista går oroligt fram och åter och likaledes de begge ännu förklädde Lucenzio och Hortensio, alla ängsliga öfver brudgummens uteblifvande. Bröllopsgästerna anlända. Baptista måste tillstå hur det är fatt, bröllopet och kalaset måste uppskjutas och gästerna tåga af. Härefter följer en ganska rolig scen, under hvilken Lucencio och Hortensio gifva Bianca lektion, den förre i latin den senare på luta, båda derunder görande sin förklaring för henne. Baptista kommer indansande af fröjd öfver att brudgummen nalkas och Katarina åtföljer fadern. Petruchio och Grumio komma in med buller och bång, båda dåligt klädda i lappade och trasiga drägter, ett uppträdande hvilket förorsakar allmän häpnad och harm ej minst hos bruden. Musikanter inkomma, Petruchio manar till uppbrott för att tåga till kyrkan, tager Katarinas arm och marscherar ut jemte de öfriga. Hofmästarn och hushållerskan jemte tjenstfolket inträda och duka bröllopsborden under brådska. Hortensio inkommer och berättar hur sjelfsvåldigt Petruchio uppfört sig under vigseln och straxt derpå inträda brudparet och brudskaran samt bröllopsgästerna. Petruchio bjuder de närvarande att njuta af kalaset men sjelf tänker han genast resa med sin brud. Allmän bestörtning, alla söka öfvertala honom att stanna, Katarina ber honom och han är nära att ge vika och aflägga rolen af tyrann men bemannar sig och visar sig oböjlig. Katarina blir uppbragt, de öfriga vilja med våld tvinga honom och beväpna sig med hvad de komma öfver stridande mot Petruchio och Grumio, som försvara sig med dragna värjor. Hela denna scen är mycket liflig och muntrande. Slutligen drager brudgummen med sig bruden ut ur rummet, man ser hur han rycker henne upp på hästen, som skall bortföra dem, och de ila bort följda af Grumio, äfven till häst.

Fjerde akten spelar i Petruchios villa. Middagsbordet är dukadt och de båda makarne slå sig ned vid detsamma. Katarina ser blek och trött ut. Petruchio rasar mot tjenarne, klandrar maten och drar slutligen duken med hela servisen af bordet, till Katarinas häpnad, och går sedan ut. Katarina blir ensam och sjunker maktlös ned i en stol, erkännande att hennes stolthet är bruten mot hans marmorhårda viljekraft. Grumio inkommer och anmäler skräddaren, som vill visa sitt kram. Denne insläppes, och här följer en ganska komisk scen, som slutar med att Petruchio, hvilken nnder tiden inkommit och efter oupphörligt klander af hvad Katarina finner vackert, kastar köpmannen med sitt kram på dörren. Katarina och Petruchio äro ensamma. Katarina är nu så kufvad, att hon till och med förklarar solen vara må-

nen — för det att han sagt det. Profvet är öfverståndet och de unga tu njuta af sällheten att ha funnit och förstått hvarandra. Grumio anmäler att tre vagnar med främmande anländt. Det är Baptista, Lucenzio med Bianca, Hortensio med en annan dam, som blifvit hans gemål, hvilka inträda, alla nyfikna att se hur det kan stå till i Katarinas hem. Förvånade bevittna de det unga parets lycka, en stor fest tillredes, en hop gäster anlända; betjeningen går omkring och fyller glasen för gästerna och Petruchio uppmanar dessa alla att dricka för hans hulda herskarinna, för hennes och hans lycka; gästerna klinga nu med dem under det ridån faller.

Till denna text, som i allmänhet är underhållande, med flera qvicka och roliga pointer, samt här återgifves i god öfversättning, har Götz skrifvit en musik som länge och öfverallt, der operan gifvits, varit ansedd ega ett ganska framstående värde. Följande den Wagnerska principen af musikalisk deklamation och kontinuitet i motsats till den gamla genren med fristående, sjelfva handlingen ofta afbrytande, arior och solostycken, har komponisten lyckats skapa ett verk, som både utmärker sig för vackra och uttrycksfulla melodier och en intressant, färgrik instrumentation. Man kunde endast tycka att här och der det komiska ämnet kräft en mindre tung behandling och att den gladare durtonen fått större talan i lifliga scener såsom t. ex i tjenarnes dukningskör i tredje akten. Till musiknummer som förtjena att framhållas kunna vi räkna i första akten Lucenzios serenad, och kören af tjenarne, Lucenzios och Biancas duett, som dock kunde behöfva förkortning, musikanternas serenad, den komiska duetten mellan Lucenzio och Hortensio och Petruchios solo. Första akten slår dock minst an, men den andra höjer sig betydligt. Redan i första scenen intresserar här det musikaliska uttrycket för Katarinas vrede samt hennes visa »Väl är jag barn af Eva» med det vackra strängackompagnementet, Katarinas och Petruchios strid och qvintetten i 5:te scenen. Tredje aktens början med gästernas kör är af god musikalisk verkan och lektionsscenen tecknad med melodisk, vacker och frisk musik. Den lilla bröllopsmarschen, duetten mellan Petruchio och Katarina samt hela den lifliga slutscenen erbjuder musikaliska godbitar. I Fjerde akten tecknas Petruchios vrede med mycken kraft, Katarinas sång, »min kraft är tömd», är synnerligen vacker och väl instrumenterad, skräddarens parti utmärker sig för komisk friskhet, försoningsduetten är förträfflig och slutscenen af god verkan.

Operan gafs med särdeles goda krafter. Fröken Klemming hade en ny triumf i Katarinas svåra rol, mindre väl passade fröken Karlsohn för Bianca, som vi tänkt oss mera kontrasterande mot den vilda systern. Hr Linden var vid utmärkt röstdisposition och inlade mycken kraft i sitt spel. Hr Janzon var mycket rolig som Hortensio-musikläraren, hr Strömberg skötte sig väl som fadern till argbiggan och hr Strandberg ökade med sin vackra röst värdet af den musikaliska prestationen i sin helhet. Flere bifallsyttringar efter de särskilda akterna och åtskilliga inropningar efter operans slut tycktes visa att densamma äfven hos oss vann ett välförtjent erkännande och bör kunna hålla sig uppe på scenen.

Musikpressen.

På Elkan & Schildknechts förlag hafva utkommit följande musikverk:

För piano solo:

Mozart: *Menuett* ur Divertimento i D-dur, arrangement. Pris 75 öre.

Myrberg, Anne Sophie: *Nya Albumblad* (Scherzo, Romans, Capriccio). Pr. 1 kr.

Tschaikowsky, P.: *Chanson sans Paroles.* Pr. 75 öre.

Teilman, Christian:
Synnöves Brudeslaat, tillegn. Bj. Björnson. Pr. 1 kr.
Valse-Serenade (op. 132). Pr. 1 kr.

Millöcker: *Viceamiralen*, arrangement med bifogad text. H. 1 och 2 à 1 kr.

Lundin, C. F.:
Defileringsmarsch, tillegnad Kgl. Kalmar regemente. Pr. 50 öre.
Volapük-Polka. Pr 60 öre.

Elzvik, Gust.: *Roccoco-Vals.* Pr. 1 kr.
— *Damerna fria*, polka för skottåret 1888. Pr. 60 öre.

»Flöte»: *Kadettlif*, polka. Pr. 60 öre.

För sång:

Berg, Alfred: *Fyra sånger* (Helsning fjeran ifrån, Hågkomst, Ensamhet, Ensam kärlek), tillegn. fröken Erica Bergenson. Pr. 1 kr.

Arlberg, Fritz: *Vokaliser*, N:o 2 på nedgående skala. Ess-dur. Pr. 50 öre.

Normalsångbok för svenska skolor, utgifven af musiklärarne vid Stockholms allmänna läroverk, musikdirektörerna C. J. Berg, A. W. Larsson, L. A. Lundh, H. Pettersson, Fr. Tiger. Pr. 1,25.

Om vi undantaga Mozarts menuett, som eger sitt specifika klassiska värde äfven såsom arrangement, kunna vi naturligt nog räkna Tschaikowskys chanson såsom det värdefullaste af de ofvannämda pianosakerna. Tschaikowskys namn är tillräckligt kändt i musikverlden för att garantera hans verk ett mera framstående rum. Denna chanson har förut varit utgifven såsom bilaga till denna tidning för 1882. — Anne Sophie Myrbergs Nya Albumblad besitta samma egenskap som hennes för ett par år sedan utkomna Albumblad nämligen enkelhet efter gammalklassiskt mönster, hvarigenom de äro lätt utförbara och ehuru ej i besittning af egentlig originalitet låter väl höra sig samt äro att föredraga framför det mera flacka populära salongskramet. Norrmannen Teilmans kompositioner äro ej synnerligen djupgående och stå i värde föga öfver medelmåttan. Marschen och dansmusiken erbjuda ingenting ovanligt.

Gå vi till sångsakerna finna vi en hos oss mindre vanlig genre representerad i Arlbergs Vokaliser, som synas ega praktiskt värde på samma gång som ackompagnementets vårdade harmonisering förtjenar särskild uppmärksamhet. Af Alfred Bergs sånger ega de två första samt den sista både svensk och tysk text (af Lenau, Göthe och Fastenroth) orden till den tredje i ordningen är af Zach. Topelius. Texten är ledig och väl vald som uttryck för den okonstlade känslighet som besjälat tondiktaren. Sångernas melodi är uttrycksfull och ackompagnementet enkelt men fylligt. Slutet i första sången är något tvärt i öfvergång från Ess- till D-dur och de båda sista sångernas slut (på dominant och secund) synes oss sväfva litet i luften. I »Ensamhet» utdrages sista stafvelsen (blå, sjö, arm, i de tre versarne) på en punkterad fjerdedel två sextondelar och halfnot med fermat, hvilket är mindre naturligt och vackert. Sångerna kunna räknas till de populära i bättre mening och derför vara förtjenta af uppmärksamhet.

Normalsångboken för skolorna synes oss med omsorg redigerad och uppfyller sitt ändamål. Den inledes med en elementarlära i musik, (13 sidor), i hvilken äfven äro upptagna de i vår koralbok förekommande kyrkotonarterna, doriska, frygiska, lydiska och mixolydiska, och innehåller af sånger: 50 enstämmiga och lika många tvåstämmiga samt 30 trestämmiga jemte 21 koraler i 4-stämmig sättning.

I företalet säges att anledningen till bokens utgifvande varit, att sammanföra in- och utländska framstående sånger, som äfven med hänsyn till texten befunnits lämpliga för lärjungar i skolans lägre klasser och af dem gerna sjungna. Sångerna äro, så vidt möjligt varit, progressivt ordnade. Koralerna, de flesta rythmiska, afse att väcka intresse äfven för den kyrkliga sången.

Literatur.

Wilhelm Theodor Gnosspelius, Minnesbild d. 11 Nov. 1887, är ett litet häfte som blifvit oss tillsändt, innehållande, såsom det synes, ett tal vid den minnesfest som nämnda dag hölls i Lund öfver akademiens director musices, domkyrkoorganisten Gnosspelius som der afled d. 13 Aug. s. år. Ehuru den lilla boken ej finns i bokhandeln, såsom å densamma är tillkännagifvet, ha vi dock velat omnämna dess tillvaro.

Herbert Spencer: *Behaget* och andra uppsatser, är en på Hugo Gebers förlag utkommen bok (pr. 2 kr.), som bland annat innehåller en uppsats

om *Musikens härkomst och uppgift*. Den bekante författaren behandlar här det fysiologiska »grundlaget för alla vokala företeelser», inbegripande vokalmusikens- och musikens öfverhufvud. Den intressanta uppsatsen afslutas med följande ord: Sålunda, då enligt hvad vi sökt visa, musikens uppgift är att lätta utvecklingen af själsrörlighetens särskilda språk ega vi att betrakta musiken som en hjelp till förverkligandet af samma lycka, som den på obestämdt sätt sjelf förebådar. Dessa sväfvande känslor af aldrig nådd lycksalighet, som musiken väcker, dessa obegränsade intryck från ett ännu aldrig erfaret, ideelt lif, hvilka den framkallar, må få anses som en profetia, till hvars uppfyllelse musiken sjelf delvis är verktyget. Vår egendomliga fallenhet att så djupt röras af melodi och harmoni skulle då innebära så väl möjligheten för vår natur att förverkliga denna intensivare sällhet, hvilken fallenheten dunkelt antyder, som det sakförhållandet: att vi redan i någon mån äro sysselsatta med att förverkliga den. Enligt detta antagande äro musikens magt och mening fattliga. I motsatt fall äro de olösliga gåtor.

Vi vilja blott tillägga, att om sannolikheten för dessa följdsatsers giltighet erkännes, måste musiken taga rang som den förnämsta af de sköna konsterna, såsom den hvilken mer än hvarje annan verkar till menskligheten välfärd.

Och således, äfven frånsedt de omedelbara tillfredsställelser musiken stund för stund kan gifva, hafva vi all anledning glädjas åt de framsteg i musikalisk odling, hvilka börjat höra till kännetecknen för vår tid.

Dödsfall.

Alkan, Ch. H. V. pianist och pianokompositör, f. $^{30}/_{11}$ 1813 i Paris, † derst. 74 år gammal: I Paris på sin tid högt uppskattad för sitt pianospel och sina kompositioner.

Bache, Walter pianist, dirigent och musiklärare i London, f. 1842 i Birmingham, † i London d. $^{26}/_{3}$. B. var en stor beundrare af Franz Liszt, som varit hans lärare efter det han förut studerat musik i Leipzig, offrade årligen 300—400 £ St. för utförande af Liszts verk i England och stiftade vid dennes sista besök i England ett Liszt-stipendium för engelska tonkonstnärer.

Götze, Franz. Sånglärare i Leipzig, f. 1814 i Neustadt a. d. Orla, † 2 April i Leipzig. Götze var först violinist vid hofkapellet i Weimar, utbildade sig sedan sjelf till sångare och var 1836—52 förste tenorist vid hofoperan derst. Han var sedan sånglärare vid konservatoriet i Leipzig 1852—67 och derefter privatlärare. Af Storhertigen af Weimar utnämndes han 1855 till professor.

Klingenberg, Friedr. Wilh. Musikdirektör och kantor i Görlitz, f. 1809 i Sulan (Schlesien), † 2 April i Görlitz, der han nitiskt verkat som kördirigent; har utgifvit kyrkliga och andra sångverk.

Schlösser, Joseph f. d. mångårig förtjenstfull tenorsångare vid hofteatern i Mannheim, † derst. $^{18}/_{3}$, 73 år.

Följetong.

Pompadours hämd.

Historisk episod af *B. Schlegel.*

Jeannette Antoinette Poisson hade varit så nådig och mottagit titeln »markisinna af Pompadour» af den vid hennes fötter smäktande konungen, och Ludvig XV tycktes vara förtjust öfver denna huldhet och hela det tjenstfärdiga hofvet med honom, ty man skref 1748, det år under hvilket denna dam, lik en stjerna af första storleken uppgick på det franska konungadömets himmel. En hvar täflade med konungen i att söka utgissa den allsmäktigas minsta önskningar, naturligtvis kommo äfven de sköna konsterna i åtanka, särdeles musiken, som den förtjusande markisinnan älskade i hög grad. Om således konstens idkare äfven lågo för hennes fötter fans det dock en, M:lle Lemaure, operans stjerna, som härifrån gjorde ett undantag, vare sig att hon med afund såg markisinnans hastiga segrar eller att hennes fåfänga kände sig sårad, ty hon var förtrollande skön, så att hon ständigt såg ett hof af tillbedjare i sin salong, bland dem vicomte Decages och markisen de Bouffleur, kavaljerer af första rang och synnerligen ansedda.

Men alla dessa beundrande herrar sammantagna syntes sångerskan Lemaure, som genom sin oöfverträffliga stämma berusade hela Paris, icke ersätta Ludvig ensam, och hon företog sig derför att organisera ett slag opposition mot markisinnan, som var henne en nagel i ögat. Under sådana omständigheter inbröt den afton, på hvilken konungen ville öfverraska sitt hjertas dam med en konsert af särdeles gedigenhet, naturligtvis måste sångerskan Lemaures allmänt beprisade namn stå främst på programmet och en hvar, som kunde lyckas få tillträde till hofvet, var angelägen om att icke gå miste om denna musikaliska njutning.

Så till vida var nu allt godt och väl, men demoiselle Lemaure hade sitt hufvud för sig, visserligen mycket vackert och förtjusande men fullt af infall och kapriser.

På förmiddagen besagde konsertdag församlade sig, som vanligt, parisierlejonen i sångerskans salong för att frambära henne sin hyllning, på vers och prosa uttrycka sin hänförelse öfver Lemaures sista uppträdande och till belöning derför mottaga en nådig blick om intet mer. Naturligtvis kom man den dagen att tala om den förestående hofkonserten, och hvar och en af de närvarande visste att omtala någon intressant detalj, som han sade sig ha hört.

»Det blir något ensamt i sitt slag», yttrade markisen de Bouffleur, »kungen hoppas göra markisinnan alldeles förtjust. Bara nu intet hinder kommer emellan, jag skulle åtminstone för intet pris vilja vara i den persons kläder, hvilken vid det tillfället störde den lysande festen. Kungen skulle bli utom sig af vrede, men ännu fruktansvärdare blefve väl madame Pompadour.»

»Fruktansvärd? — Löjligt!» utbrast sångerskan, retad af den stora vigt man fäste vid markisinnan.

»Färhäf er icke, sånggudinna», svarade vicomte Decages högtidligt parodierande», för alla Indiens skatter ville jag ej frambesvärja den allsmäktigas vrede».

»Och jag vågar det utan att tveka», inföll den sköna Lemaure häftigt, uppretad genom motståndet, »och till bevis derpå sjunger jag inte i dag och låter ej en gång med en enda rad urskulda mig vid hofvet.» Dervid kastade hon sig tillbaka i sin fåtölj under det alla de närvarande yttrade sin öfverraskning eller sitt tvifvel öfver en sådan djerfhet, men sångerskan stod fast vid sitt beslut, af retad stolthet, om ej för annat. Man bad och besvor henne, men förgäfves! Herrarne aflägsnade sig för att som gäster vid konserten göra toalett, och den sköna oppositionshjeltinnan förnyade sin ed — — hon skulle ej sjunga den aftonen.

Ett haf af ljus upplyste salarne i det kungliga palatset, der rikets adel böljade i guldstickade och af juveler gnistrande uniformer och toaletter och der nu tecken gafs till början af konserten.

Introduktionen var spelad. Orkestern hade öfverträffat sig sjelf och åhörarne betygade sitt lifliga bifall. Endast konsertmästaren gick orolig åter och fram i vestibulen, såg nedåt trappan och lyssnade om han ej skulle få höra bullret af en vagn, ty konsertens tredje nummer var en aria, som skulle sjungas af den oöfverträffliga Lemaure, hvilken ännu inte var synlig. En lång paus följde, arian skulle begynna, markisinnan blef orolig, kungen yttrade sitt missnöje öfver dröjsmålet, då inträdde konsertmästaren och anmälde att sångerskan var sjuk. Konserten var störd, kronan på verket fattades, aftonen var skämd, M:me Pompadour förstämd. Kungens panna förmörkades, och under sådana förhållanden kunde ingen vid hofvet yttra någon glädje, — korteligen, demoiselle Lemaure kunde fröjda sig öfver sitt verk.

Man hade skickat kungens kammartjenare till henne och denne inträdde andlös i rummet, der sångerskan befann sig. Till sin förskräckelse fann han sångerskan, som i en förtjusande negligée låg på sin soffa, drilla för sig sjelf de mest berusande sånger, och då han, kippande efter andan, en följd af sin språngmarsch, påminte om konserten vid hofvet och bad sångerskan skynda sig, svarade hon honom: »Min bäste vän, jag skall sjunga en annan gång, jag har i dag alldeles förgätit konserten och nu är det för sent.» Dermed vände hon honom ryggen, under det hon fortfor att med sin klockrena stämma sjunga och drilla.

Konsertmästaren hade ej mod att genast yppa för kungen hela sanningen, men tjenstfärdiga tungor sqvallrade om den för markisinnan Pompadour, och denna hade icke så lätt för att glömma förolämpningar. Veckor förgingo emellertid. Demoiselle Lemaure satt som förut på den musikaliska tronen, det pikanta intermezzot höjde hennes anseende, förökade antalet af hennes anhängare och gaf anledning till mången satir öfver markisinnan, till dess händelsen småningom förglömdes för nyare tilldragelser i den förnäma verlden. Ja man beundrade sångerskans allmakt, då en afton, under det en större krets af musikens dyrkare var församlad hos sångerskan, hennes betjent inträdde med ett bref, som nyss anländt från kungen och markisinnan. Demoiselle Lemaure trodde att börja med ej sina ögon, hastigt bröt hon sigillet och genomögnade brefvet, räckte det sedan med ett trium ferande leende åt markis de Bouffleurs under det hon sjelfbelåtet utropade: »Herr markis, läs dessa rader och lär er deraf, att man ej behöfver darra för någon när man heter Lemaure».

Markisen och jemte honom en hel mängd af gästerna läste brefvet, hvilket innehöll en högst vänlig inbjudning till sångerskan att dagen derpå deltaga i den kungliga taffeln, ja, man beklagade också den indisposition, som förhindrade henne att illustrera sista hofkonserten. — Åtskilliga af de vid hofvet presenterade skyndade hem och hoppades finna en dylik inbjudning för sin egen del, men ingen enda parisare och än mer: ingen enda parisiska kunde fröjda sig öfver denna gunst, hvilket uppväckte en stor afundsjuka mot sångerskan, ty uppenbarligen åtnjöt hon gunsten att få deltaga i en familjediners utvalda krets.

Den efterlängtade middagen kom. Ehuru en isande vind dref snöflingor genom luften stod dock hundratals personer på gatan för att med egna ögon bevittna sångerskans triumf eller betrakta de afundade deltagarne i denna taffel, öfver hvilken en viss hemlighetsfullhet hvilade. Den segerdruckna Lemaure, mera beundransvärdt klädd än någonsin, steg upp i markis de Bouffleurs vagn, hvars egare icke var litet stolt öfver att den allsmäktiga skönheten begagnade sig af hans betjening och ekipage vid ett tillfälle då man till och med inbillade sig se en ny stjerna vid Ludvigs sida i den inbjudnas person, som man tänkte sig skulle tränga markisinnan i bakgrunden. Hvem förmådde väl uppteckna alla de rykten som korsade hvarandra! Ännu mindre kunda man bjuda till att skildra det drag af tillfredsställelsens leende, som spelade kring läpparne på madame Pompadour, då man skildrade för henne all den ståt, med hvilken man roade sig att utsmycka denna taffel. — Demoiselle Lemaure for i sitt lysande ekipage med vindens hastighet genom gatorna, darrande af köld, ty hon vågade ej genom en tung kappa derangera sin oförlikneliga toalett, och längtande efter en varm salong uppnådde hon ändtligen porten till palatset. Portiern öppnade vagnsdörren under den djupaste bugning, på hvarje steg i marmortrappan helsade henne två betjenter i stort livré, dem sångerskan lätt som en fé ilade förbi. Flygeldörrarne till matsalen slogos upp, hon trädde leende in — men hon såg sig allena i rummet och inte en gnista kunde upptäckas i kaminen. Fem minuter förgingo, tio minuter, en qvart, — sångerskan frös trots kuddarne i soffan der hon tagit plats, hon förblef ensam så ofta hon än spejade genom fönstret. Ingen vagn höll vid porten och likväl vågade hon ej ringa, ja hon var förargad på sig sjelf öfver att hon, som annars brukade låta vänta på sig, i glädjen öfver sin triumf nu varit så punktlig. Det var nu det enda hvarmed hon sökte trösta sig.

Men qvarten hade öfvergått till halftimme. Lemaure är fortfarande alldeles ensam; kölden plågar henne nu så svårt, att hon ej längre kunde dröja med att ringa och — kammartjenaren kom in för att anmäla: markisinnan hade alldeles glömt af bjudningen, demoiselle skall bjudas till middag en annan dag, ty nu var det alldeles för sent att spisa. Dermed öppnade den talande helt tjenstaktigt dörren till salen under det han med djup reverens tillade: »smaklig måltid».

Sångerskan, darrande af raseri och skam, stod en stund alldeles mållös, begaf sig derefter utför trappan, i hvilken betjenterna ännu stodo qvar och vördnadsfullt bugade sig under yttrandet: »smaklig måltid!» Ja, då den halft medvetslösa sångerskan sjönk ned i vagnsdynorna ropade portiern, tagande af sig hatten, efter den bortfarande vagnen: »smaklig måltid».

Lemaures stjerna sjönk snart ned, markis de Bouffleurs bytte ännu samma dag om livré för sin betjening och sålde vagnen som nyttjats af sångerskan, hvilken nu var ett mål för allas hån. Men vid Ludvig XV:s hof väckte denna improviserade episod en gränslös munterhet, — det ville aldrig taga slut på skrattet.

Från Scenen och Konsertsalen.

Stora Teatern, April 16, 19, 22, 28 Wagner: Tannhäuser. — 18, 29 Donizetti: *Regementets Dotter,* ballett: *Blomsterfesten i Genzano* (Marie: d. 18 frk Vend. Andersson, sista ggn., d. 29 fru Edling). — 20 Thomas: *Mignon* (Mignon frk V. Andersson, sista ggn). — 25 Bellini: *Norma* (Norma fru Östberg). — 26 Bizet: *Carmen* (100:de gången; Carmen, Michaela: fru Edling, deb. frk. Lindegren). — 30 Götz, Hermann: *Hårdt emot hårdt* eller »Så ska' de tas», komisk opera i 4 akt. 1:a gången (Personerna: se artikeln »Hårdt emot hårdt» sid. 67).

Södra Teatern, April 16, 21, 24, 30 Talexy: *Ett äfventyr i Sevilla.* — 28 Hervé: *Lilla Helgonet,* (172 ggn).

Vasa-Teatern, 16—18, 22 Millöcker: *Viceamiralen.* — 19 *Bellevilles mö.* — 20 Offenbach: *Storhertiginnan af Gerolstein.* — 21 Coste: *Kolhandlarne* (alla sista ggn). — 23—30 Offenbach: *Den sköna Helena,* operabuffa i 3 akt. af Meilhac och Halévy, Helena, Orestes: frk. Anna Pettersson, fru Cederberg; Paris, Menelaus, Agamemnon, Calchas, Achilles, Ajax I, Ajax II: hrr Hagman, Paulsson, Johansson, Gründer, Blomster, Kloed, Hirsch).

Svea-Salen. 17, 21 *Filharmoniska sällskapets konsert.* Max Bruch: *Odysseus,* (scener ur Odysséen), dikt af Wilh. Paul Graft, för kör, solostämmor och orkester; biträd. solister: frk. Anna Nordgren, A. Riego, E. Widgren; hrr C. F. Lundquist, H. Andersson, samt medlemmar af sällskapet. — 22 Sångsällskapet *O. D:s* konsert med bitr. af Hr C. F. Lundqvist och salens förstärkta orkester. — Sista aftonkonserten med bitr. af Luttemanska qvartetten samma dag.

Musikal. Akademien. 24 *Fru Albanis* 1:a konsert med bitr. af pianisten Bisaccia, hr Tor Aulin. — 27: 1:a Albanikonserten m. bitr. af hrr Bisaccia, Aulin, Kamptz (Flöjtist).

Kgl. teatern ha nu framfört sin andra operanyhet, Götz opera, för hvilken premiére vi på ett annat ställe i detta nummer redogöra. Att densamma ej kunnat locka alldeles full salong torde möjligen kunna förklaras deraf att första representationen inträffade på en af våra första vårdagar och samtidigt med festen för Nordiska museet å börsen att icke tala om en samma qväll inträffande eldsvåda, som fängslade vår allmänhets uppmärksamhet. Emellertid synes det oss som om den musikaliska allmänhetens intresse för vår opera, hvars dagar kanske äro räknade, borde kunna ha yttrat sig genom i förköp utsåldt hus vid detta tillfälle. Hade t. ex. namnen Ödmann eller Grabow stått på affischen hade säkert varit rusning till biljettluckan, och dock gafs operan nu så väl på alla händer, att de som värdera konsten mer än favoriter måste känna sig fullt belåtna.

Som »Mignon» och »Mari i Regementets dotter» har fröken Vendela Andersson sagt oss farväl men kommer ännu ett par gånger att låta höra sig å scenen. Det borde vara öfverflödigt att råda vår operapublik att begagna sig af dessa tillfällen att åter få höra den värderade konstnärinnan, som snart lemnar hufvudstaden. Carmens 100

års-jubileum härstädes är på ett annat ställe i dagens tidning omnämndt.

På Vasatetern har Offenbachs »Sköna Helena» gjort sitt inträde och visat sig lika retande, d. v. s. skrattretande som i forna dagar. Det är nu 23 år sedan opretten gafs här för första gången, nämligen om våren 1865 på Södra teatern, då fröken Gurli Hjortsberg innehade Helenas rol; några veckor senare såg man fru Charlotte Strandberg i samma rol på Dramatiska teatern. Senast gafs opretten här i mars 1881 på Mindre teatern.

Sveasalens aftonkonserter ha upphört. Från denna lokal ha vi att anteckna två konserter, Filharmoniska Sällskapets med Bruchs »Odysseus» och Sångsällskapet O. D:s. Bruchs storslagna kantat, som två gånger utfördes i samma lokal, gafs inför ett båda gångerna ganska talrikt och intresseradt auditorium och det svåra verket utfördes med mycken precision och goda krafter i solopartierna, hvilkas innehafvare här ofvan omnämnts. Orkestern var betydligt förstärkt. Af styckets särskilda delar anslog i första afdelningen mest »Odysseus i underjorden», med skuggornas och följeslagarnes gripande kör, samt tredje numret, »Odysseus och Sirenerna», der i synnerhet Sirenernas sång, med sin fina, luftiga af harpan ackompagnerade musik, utgjorde en verkligen alltigenom fängslande sirensång. Finalkören i denna afdelning är äfven ganska effektfull. Andra afdelningens första nummer, Penelopes sång, stämningsfullt skrifven, återgafs med varmt föredrag af fröken Nordgren och följande nummer, »Nausikaa», innehåller vackra saker i Odesseus parti, likasom en duett med kör här väckte intresse. Gästabudet hos Phäakerna» innehåller bl. a. en vacker qvartett med kör, och sista numret »Festen på Ithaka afslutas med en ståtlig triumfkör.

Vi äro Filharmoniska sällskapet och dess nitiske dirigent tacksamma för bekantskapen med detta betydande musikverk, på hvars inöfvande nedlagts mycket och omsorgsfullt arbete.

Att O. D:s studentkonsert skulle locka full salong var alldeles gifvet; den friska, intelligenta studentsången mister aldrig sin stora dragningskraft och visade sig äfven nu under dir. Hedenblads ledning värd sitt rykte. Första sångnumret, »Kung Hakes Ligfærd» af P. Heise med instrumentering af Carstensen förfelar aldrig att göra en mäktig verkan; öfriga större saker som utfördes voro Södermans »Tannhäuserballad» med orkester, sjungen af operasångaren Lundqvist och, som slutnummer, »Odins Hafsridt, dikt af Schreiber, öfvers. af A. L, för barytonsolo (hr Lundqvist), manskör och orkester af F. Gernsheim, ett stycke i nytysk stil som med sin något invecklade instrumentation åtminstone vid första åhörandet förefaller litet oklart. Ett par stycken som väckte allmänt bifall voro Schumanns »Vårklockorna» med tenorsolo (n:o 139 i sångsamlingen »Studentsången») och Hedenblads »Venetiansk visa», ett litet mästerstycke, som här ej förut varit hördt och som måste bisseras. Utförandet af konsertens samtliga nummer inbringade sångarskaran lifligt erkännande.

Fru Albanis konserter hafva varit ett événement inom vår musikverld. Den verldsbekanta artisten eröfrade publiken genast med sitt första nummer och med en sådan skön stämma, en så fulländad sångkonst är hennes triumf gifven, hvar helst hon låter höra sig. Hvad man hos fru Albani mest beundrar är den klockrena tonen äfven i de högsta lägen äfvensom hennes mästerliga messa di voce. Tekniken hos henne är utbildad till fullkomning och såväl hennes sång som hennes person fängsla oemotståndligt. Rösten synes knappast ha mist något af sin ungdomliga friskhet. Skulle vi ha något att anmärka emot Divans framställning vore det en sväfvande intonation i den för öfrigt konstnärliga drillen och en någon gång genom för lång utdragning af tonen föranledd häftig andhämtning. De sångnummer fru Albani läto oss höra å sina båda konserter voro Violettas ur aria »Traviata», aria ur »Skapelsen», Gounods »Ave Maria», vals ur »Romeo och Julia», Aria ur »Lucie» med obligatflöjt (hr Kamptz), Elsas balkongscen ur »Lohengrin», Juvelarian ur »Faust» och Cavatina ur Rigoletto. Bland några extra nummer utfördes »Home sweet home» på ett sätt som synnerligen vittnande om hvilken varm känsla fru Albani är mäktig att nedlägga i sin sång. Det bifall hvarmed den utmärkta konstnärinnan lönades af publiken var naturligtvis af intensivaste slag. Hennes ackompagnatör, pianisten Bisaccia visade ingen storhet som pianovirtuos, mera som ackompagnatör med ett mjukt anslag, som dock ibland var alltför fint, nästan till ohörbarhet.

Hr Aulin biträdde vid konserterna med violinnummer, som väckte stort och rättmätigt bifall.

Från in- och utlandet.

Stora Teatern. Programmet till nästa symfonikonsert d. 5:d d:s innehåller I. Sinfonie serieuse af Fr. Berwald, II. Konsertaria af Mendelssohn, utföres af fröken Anna Paasche, III. »Från Holbergs tid», orkestersuite af Grieg. IV. »Vårbrytning», konsert-ouverture af Andr. Hallén.

Under inöfning är Aubers »Den svarta dominon».

— Bizets *Carmen* gick d. 26 April för 100:de gången öfver vår operascen. Operan gafs första gången den 22 Mars 1878 med följande rollbesättning:

Don José — hr Ödmann; Escamillo hr Janzon; smugglarehöfdingen — hr Ohlsson; Zuniga — hr Håkansson; Morales — hr Malmsjö; Remendado — hr Henrikson; *Carmen* — fru Torsell, f. Moe; Micaela — fröken Söhrling (numera fru W. Strandberg); Frasquita — fröken Strandberg (nu fru Bergman); Mercedes — fröken Niehoff (nu fru Edling).

Motsvarande roller återgåfvos i går af hrr Rundberg, Nygren, *Ohlsson*, J. Örtengren, *Malmsjö*, Bröderman, fru *Edling*, fröken Lindegrén, fru *Bergman* samt fröken Bergenson. Af de första rollinnehafvarne qvarstodo således på jubileumsdagen fyra och af dem tre i samma partier.

Hr Ohlsson ensam har alla de 100 gångerna uppträdt som smugglarhöfdingen.

I baletten dansade liksom första gången fröknarne Rosén och Westberg.

Utom de redan nämnda hafva under den gångna tioårsperioden uppträdt som *don José:* hrr Kloed, Strandberg och dansken Brun (som gäst); *Escamillo:* hrr Sewôn, Lange, Jacobson, Forstén, J. Örtengren och Rosèn; *Morales:* hr J. Örtengren; *Carmen:* fruarna *Trebelli* och *Pauline Lucca* (som gäster) samt fröken Almati; *Micaela:* fröknarna Sommelius, Karlsohn, Javette och Spångberg; *Frasquita:* fröknarna Karlsohn, Lund och Andersson, samt *Mercedes:* fröknarna S. Carlson, Öhrström, Karlson, Andersson och Laurin.

Conrad Behrens har från Rotterdam tillsändt oss ett tillkännagifvande att han i början af Maj ämnar företaga en konsert-tourné i Sverige och Norge, som torde utsträckas icke allenast till de större utan äfven till en del af landets mindre städer.

Herr Behrens kommer under denna månad att uppträda som gäst å Stora teatern, der han för 26 år sedan den 2 Maj 1862 debuterade som Sarastro i »Trollflöjten».

Herr Behrens har för nästa säsong erhållit ett fördelaktigt anbud om engagement vid Metropolitan-operan i Newyork, hvilket han troligen antager. Han har förut, som bekant, haft engagement i Amerika vid teatrar och för konserttournéer. Hr Behrens lät, som vi tro, senast höra sig här på en konserttourné med Mad. Trebelli för omkr. fjorton år sedan.

Fröken Almati har nu återkommit från sitt gästspel i Hamburg, der hon synnerligast som Carmen vunnit mycket bifall.

Om Rytmikens tillämpning vid undervisning af nybegynnare i pianospelning höll vår bekante pianolärare Fredrik Petterson ett föredrag d. 27 April i Vetenskaps akademien. Föreläsaren framhöll den nu brukliga undervisningens pedagogiska olämplighet med hopande af många svårigheter som förlamade musiksinnet hos eleven, under-

visningen borde gå ut på rytmiska diktamentsöfningar och hvardera handens öfvande för sig till en början, de torra öfningarne utbytas mot melodistudier, vid hvilka rytmiken skulle tillämpas. Föreläsaren anordnar i denna månad kurser i rytmik, hvilka gratis få bevistas af dem som undervisa nybörjare.

Fröken Augusta Öhrström, vår värderade sångerska, har nyligen gifvit en konsert i Salle Kriegelstein i Paris, bevistad af prinsen och prinssessan Bernadotte samt så godt som hela den svenska kolonien i Paris.

Sigrid Arnoldson har nu äfven uppträdt i Rom på Argentina-teatern och der skördat lika stor framgång, som å andra ställen der hon låtit höra sig. Den ansedda tidningen Popolo romano räknar henne för en bland de af naturen och den yppersta musikaliska uppfostran mest gynnade konstnärsuppenbarelser, samt prisar hennes strålande och ungdomliga skönhet och fina behag i gester och rörelser. »Fröken A., som kom till oss med ett betydande konstnärsrykte» — heter det i slutet af recensionen öfver hennes uppträdande som Rosina i »Barberaren» — »skall lemna Roma med ännu större anseende». Fröken Arnoldson uppträdde på det för kon. Oscar II derstädes gifna galaspektaklet.

Göteborg. Stora teatern har med stort bifall gifvit »Den sköna Helena,» först med fru Lundberg sedan med fru Cysch i Helenas parti. Fru Cysch är nu engagerad vid denna teater äfvensom för nästa spelår den omtyckta operettsångerskan fröken Gerda Grönberg.

Det Herboldska operettsällskapet, som spelat å mindre teatern har blifvit upplöst.

Fröbergska operettsällskapet gästar för närvarande Bergen der det bl. a. gifvit »Sjökadetten» med stort bifall. En fröken Ekström berömmes mycket såsom Fanchetti.

Kristianias teaters första operaföreställning d. 25 april då »Faust» uppfördes med idel inhemska sångkrafter, rönte afgjord framgång och gaf anledning till de bästa förhoppningar för framtiden. Mest berömmas fru Gyldenkrone som Margareta samt hrr Lunde och Brun som Faust och Valentin. Operan var förtjenstfullt satt i scen af Björn Björnson.

Paris. Sixtinska kapellets i Rom berömda sångkör skall i maj gifva tre konserter i Paris, hvarvid tonsättningar af berömda italienska mästare — bland annat Allegris »Miserere» — skola uppföras. Till den första konserten äro på förhand 400 biljetter à 50 francs sålda. Till den andra konserten skola biljetterna kosta 20 francs; till den tredje säljas de till vanliga pris.

— På en Lamoureux-konsert har en symfoni i tre satser efter Schillers-Wallensteins-trilogi af *Vincent d'Indy* gifvits med stort bifall. Lamoureux, den entusiastiske wagnerdyrkaren, som i Paris ej lyckades med »Lohengrins» uppförande, ämnar nu på sitt landställe nära Paris uppföra en wagnerteater efter mönster af den i Bayreuth och endast afsedd för wagneroperor. Den skall rymma 800 personer och invigas med »Lohengrin».

Berlin. Den 1 maj började på Viktoriateatern gästspel af en rysk nationalopera under ledning af dir. Lubimow från Moskwa. Sällskapet består af 20 solister från kejserliga hofteatern i Moskva och Petersburg, kören af 50 personer. Följande operor lära komma att gifvas: Glinkas berömda »Das Leben für den Czar» och samme komponists »Ludmilla», »Der Dämon» af Rubinstein, »Eugen Oniegin» och »Mazeppa» af Tschaikowsky, »Russalka» af Dagomaschky samt »Rognieven» af von Seroff.

— På en filharmonisk konsert härstädes har gifvits två nyheter: en ganska vacker lustspelsouverture af E. E. Taubert och ett orkesterverk med titel »Fantastischer Zug» af Moszkowski, hvilket senare stycke behagade publiken så mycket, att det måste repeteras.

- »Turandot» komisk opera af Rehbaum med texten fritt bearbetad efter Gozzi har på kgl. teatern här den 11 april uppförts med rätt god framgång. Operan innehåller flera vackra och äfven några gediga stycken men faller oftare in i operett-ton, säges det. Operan lär dock vara rätt underhållande.

Karlsruhe. Berlioz' opera »Beatrice och Benedict» har med god framgång uppförts å hofteatern. Kapellmästaren Felix Mottl och G. zu Puttlitz hafva reviderat text och musik och genom införande af recitativ i st. f. dialog gifvit större sammanhang åt det hela.

Alfred Reissenauer säges nu icke ha brutit sin arm utan genom ett fall från hästen under en ridt ha skadat venstra armbågsleden, så att han ej kunde spela på en vecka.

Verdi lär vara syssolsatt med komponerande af en enaktsoperett, till hvilken en dam af den romerska aristokrasien författat texten. Operetten är bestämd för en dilettantföreställning inom den förnäma verlden i Rom och gifves för välgörande ändamål.

Svensk Musiktidnings
Musikalbum
1887
inneh. Pianostycken af Em. Sjögren, Stephen Heller, Th. Kirchner, F. H. samt sånger af Gösta Geijer, A. M. Myrberg, A. L. — kan köpas i musik- och bokhandeln samt å tidningens expedition för 1 krona.

Pianomagasin.
Flyglar, Pianinos, Tafflar och **Orglar** från in- och utländska utmärkta Fabriker **till de billigaste** priser. För instrumentens bestånd ansvaras.
Äldre Pianos tagas i utbyte.
OBS. Ständigt lager af **Flyglar** från Blüthner och **Pianinos** från G. Schwechtens berömda fabriker.
Gust. Petterson & Komp.
38 Regeringsgatan 38.
Flyglar, Tafflar och **Pianinos** från **J. G. Malmsjö.**

J. LUDV. OHLSON
STOCKHOLM
16 Regeringsgatan 16
Flyglar, Pianinos och **Orgelharmonier** af de bästa Tyska & Amerikanska fabriker i **största** lager till **billigaste** priser under fullkomligt ansvar för Instrumentens bestånd.
Obs.! **Hufvuddepot** för **Blüthners** verldsberömda Flyglar, samt **Rönischs & Steinweg Nachfolgers** utmärkta Pianinos.

SVENSK MUSIKTIDNINGS årgångar 1884, 1885 och 1886 säljas till nedsatt pris af 4 kronor pr årgång, 7 kronor för två årgångar, 10 kronor för alla tre, då kontant liqvid med beställning efter noggrann adress sändes direkt till Svensk Musiktidnings Expedition, Stockholm.

INNEHÅLL: Anna Klemming (med porträtt). — Teaterfrågan. — Hårdt emot hårdt, opera i 4 akter af Herm. Götz. — Musikpressen. — Literatur. — Dödsfall. — Följetong: Pompadours hämd af B. Schegel. — Från scenen och konsertsalen. — Från in- och utlandet. — Annonser.

STOCKHOLM, O. L. SVANBÄCKS BOKTRYCKERI-AKTIEBOLAG 1888.